

متن کامل بیانیه جناب آقای سلطانیه سفیر و نماینده دائم جمهوری
اسلامی ایران

در

شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی

۱۳۹۰ خرداد ۲۰

ژوئن ۲۰۱۱

سفیر جمهوری اسلامی ایران در آژانس بین المللی انرژی اتمی با انتقاد از عملکرد مدیرکل آژانس و با اشاره به گزارش اخیر آمانو گفت: این گزارشات سردرگمی و تفاسیر اشتباه را موجب می شود و توطئه خطرناک را تسهیل می کند.

به گزارش مهر، متن کامل سخنرانی علی اصغر سلطانیه سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در آژانس بین المللی انرژی اتمی در نشست شورای حکام به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس،

در آغاز من باید تشکر صمیمانه خود را از پشتیبانی ارزشمند اعضای خانواده گروه کشورهای غیرمتعهد (NAM) در طول هشت سال گذشته از جمله بیانیه قرائت شده در این نشست از سوی سفیر عالی رتبه کشور مصر، اعلام دارم. این دلیل روشنی بر تعهد آنها به اصول بنیادی جنبش بمنظور برقراری صلح و سعادت بر پایه عدالت و برابری است. ما در مقابل فشارها و تحریم‌های تحمیلی توسط کشورهای غربی ایستادگی کرده و درخصوص حقوق غیرقابل انکار استفاده صلح‌آمیز انرژی هسته‌ای که در اساسنامه آژانس و NPT تبلور یافته است، مصالحه نخواهیم کرد. و در همین حال به همکاری خود با آژانس، از طریق قرار دادن مؤسسات و فعالیت‌های هسته‌ای، از جمله غنی‌سازی، تحت پادمان جامع، برطبق تعهدات تحت NPT، ادامه خواهیم داد.

بدون تردید اگر ایران در مقابل چنین فشارهایی ایستادگی نکند، در اینصورت دیگر کشورهای در حال توسعه در آینده با برخوردهای غیرعادلانه مشابه مواجه خواهند شد. آن معذوب کشورهایی غربی که

موضوع هسته‌ای ایران را بطور غیر قانونی به شورای امنیت سازمان ملل (UNSC) بردن، باید متوجه شده باشند که این یک خطای تاریخی بوده و تنها موقعیت را پیچیده کرده و به فضای همکاری با آژانس آسیب رسانده، و ایران را به توقف اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی و کد اصلاحی ۳/۱ آیین‌نامه اجرایی مجبور نمود. من به آنها توصیه می‌کنم که با اصلاح این روند توسط توقف بحث‌هایشان در نیویورک آن را جبران کنند و به آژانس اجازه دهند تا کار فنی خود را بر اساس اساسنامه و NPT به انجام رسانند.

آقای رئیس،

با اشاره به گزارش مكتوب اخير (۲۹/۲۰ ۱۱GOV/) و بيانیه افتتاحیه مدیرکل، مايلم اعلام نمایم که يك يادداشت توضیحی جامع در خصوص گزارش مدیرکل منتشر خواهد شد. با اين وجود، باید نکات مهم ذيل را بيان کنم:

۱- گزارش (۲۹/۲۰ ۱۱GOV/) متعادل و مبتنی بر واقعیات نیست زیرا همکاریها، مکاتبات و توضیحات جمهوری اسلامی ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را به درستی منعکس ننموده است.

۲- برنامه کار (۷۱۱ INF CICR/) آگوست ۲۰۰۷ نتیجه ثمربخش مذاکرات سیاسی سطح بالا میان مدیرکل قبلی و دبیر وقت شورای عالی امنیت ملی ایران، دارای هدف حل و فصل موضوعات پیشین و پایان دادن به بحث‌ها در شورای حکام، که موجب سیاسی و دودسته‌گی این سازمان فنی پرافتخار شده است، بود. من به خاطر می‌آورم در حالیکه جامعه بین‌المللی، بویژه گروه کشورهای غیر متعهد از این رویداد تاریخی استقبال کردند، چهار سفير ایالات متحده، انگلستان، فرانسه و ژاپن به جای قدردانی از تلاش‌های خستگی‌ناپذیر مدیرکل و موافقت ایران با انجام اقدامات داوطلبانه عمدتاً فراتر

از موافقنامه پادمان جامع، خطمشی مخالف در پیش گرفتند. پس از این، برنامه کار مورد تأیید شورای حکام قرار گرفت.

جای تاسف است که از زمان انتصاب مدیرکل، برنامه کاری توافق شده بین جمهوری اسلامی ایران و آژانس توسط ایشان کاملاً نادیده گرفته شده است، بجز زمانی که وی تحت درخواست قوی کشورهای غیر متعهد در گزارش فوریه ۲۰۱۱ از آن نام برد، لکن مایوسانه، وی مجدداً برنامه کاری را بطور کل در گزارش اخیر خود (۲۹/۲۰۱۱ GOV/ ۲۴ May ۲۰۱۱) نادیده گرفته است. این یک نشانه بارزی است که متناسبانه مدیر کل به چارچوب قانونی و موافقنامه ها معتقد نیست و همچنین به اعتبار و بی طرفی آژانس لطمہ وارد کرده است که در آینده هیچ عضو دیگری نسبت به توافقات دوچار با آژانس، به دبیرخانه اعتماد نخواهد کرد.

آقای رئیس

باید یاد آوری نمایم که براساس برنامه کاری، تنها ۶ موضوع باقیمانده وجود داشت که مطابق تصریح مدیرکل قبلی در گزارش های نوامبر ۲۰۰۷ و فوریه ۲۰۰۸، تمام ۶ موضوع باقیمانده حل و فصل گشته و جمهوری اسلامی ایران به تمام سئوالات مربوط به موضوعات باقیمانده برطبق برنامه کاری پاسخ داده است.

در مقایسه با نخستین بند از فصل ۴ برنامه کاری که می گوید: «این مدالیته کلیه موضوعات باقیمانده را پوشش می دهد و آژانس تأیید نموده که هیچ موضوعی یا ابهام دیگری در رابطه با برنامه و فعالیت های هسته ای گذشته ایران وجود ندارد»، درج واژه بندی جدید در بند ۳۵ از گزارش ۲۹/۲۰۱۱ GOV/ با این بیان که «آژانس اطلاعات بیشتری در ارتباط با اینگونه فعالیت های هسته ای آشکار نشده احتمالی را دریافت نموده که هم اکنون تحت ارزیابی آژانس قرار دارند.» و نیز

«نشانه‌هایی وجود دارند مبنی بر اینکه برخی از این فعالیت‌ها ممکن است پس از سال ۲۰۰۴ ادامه یافته باشند.» و همچنین در بیانیه افتتاحیه مدیرکل به شورای حکام در تاریخ ۶ ژوئن ۲۰۱۱ "نشانه‌های وجود دارد که برخی از این فعالیت‌ها ممکن است تا اخیر ادامه داشته‌است" برخلاف برنامه کاری می‌باشد. روشن است که فعالیت‌های هسته‌ای گذشته و حال جمهوری اسلامی ایران دارای مقاصد صحیح بوده و پیوسته تحت نظارت جامع و همه‌جانبه باقی خواهد ماند. بنابراین هر اطلاعاتی برخلاف این مطلب در واقع اتهامی جعلی، ساختگی، دروغین و بی‌پایه می‌باشد.

آقای رئیس

همانطور که جناب دکتر عباسی، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران بطور شفاف در نامه ۲۶ می ۲۰۱۱ خود خطاب به مدیرکل توضیح دادند، ایران بر طبق برنامه کار ملزم شده بود، پس از دریافت تمام اسناد مربوطه، فقط ارزیابی خود را درباره مطالعات ادعایی ارائه کند. همانگونه که مدیرکل گزارش دادند، ایران ارزیابی خود را بر مطالعات ادعایی در یک بسته محرمانه ۱۱۷ صفحه‌ای ارائه کرد. بنابر این درخواست مدیرکل در نامه‌اش درخصوص تأمین دسترسی به تمام سایتها، تجهیزات، اشخاص و اسناد کاملاً آن نامه و روح برنامه کار، و توافق دوجانبه در تناسب کامل می‌باشد و بدین‌گونه اعتبار دبیرخانه را به مخاطره می‌اندازد. من از منابع آزاد شنیده‌ام که موضع غیرعادلانه و شتابزده مدیرکل بمنظور کسب رضایت چند کشور غربی است. امیدوارم که این مطلب نادرست باشد و آقای آمانو بتواند همچون مدیرکل قبلی که در سال ۲۰۰۷ در مقابل چهار سفیر مخالف انعقاد قرارداد برنامه کار ایستادگی نمود، مقاومت به خرج دهد.

از آنجاییکه برنامه کار کاملاً اجرا شده‌است، وفق پاراگراف ۵ از فصل ۴ برنامه کار، می‌بایستی پادمان در ایران باید بطور عادی اجرا شود.

آقای رئیس،

بخش پایانی پاسخ جناب آقای دکتر عباسی به مدیرکل مبنی بر اینکه متعاقب اعلام خاتمه برنامه کار از سوی آژانس، ایران برای پاسخ به سوالات و رفع ابهامات احتمالی آماده خواهد بود، یک فرصت بینظیر برای پیشرفت واقع‌گرانه و خاتمه بحث‌های مجادله‌آمیز و کسالت‌آور است. من به مدیرکل توصیه می‌کنم که از این موقعیت استفاده کرده و انتظار اکثریت کشورهای عضو را نادیده نگیرد.

آقای رئیس

۳- از مدیرکل یک سازمان بین‌المللی انتظار می‌رود تا از هیچ تلاشی برای ایجاد پل بر شکاف میان کشورهای عضو مضایقه نکند، ایده‌ها و یا راه حل‌های مبتکرانه را به آنها پیشنهاد کند، و از دودسته‌گی و تقابل در سازمان جلوگیری به عمل آورد. او در گزارشات خود باید از عبارت یا لحنی که منجر به ایجاد سوءتفاهم و هموار نمودن راه برای رویارویی در میان کشورهای عضو می‌شود احتراز کند. در مورد آژانس، من می‌بایست به مدیرکل توصیه نمایم بیشترین هوشیاری را در گزارشات خود جهت جلوگیری از رویارویی کشورهای عضو و جلوگیری از دخالت دیگر نهادها و یا سازمان‌ها همچون UNSC که منجر به تضعیف آژانس می‌شود، به خرج دهد.

۴- بر طبق اساسنامه، آژانس باید تبادل اطلاعات و تجهیزات را برای استفاده‌های صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای تسهیل کند. در این شرایط از مدیرکل انتظار می‌رود که تنها به انتقال درخواست یک کشور عضو به دیگران اکتفا نکند. متعاقب اعلامیه تهران در مورد سوت راکتور تحقیقاتی تهران، که شدیداً مورد نیاز تولید رادیوایزوتوپ برای بیماران سلطانی است و در حالیکه مدیرکل پروژه‌های سلطانی را دارای اولویت برشمرده‌اند، اینجانب بسیار مأیوس شدم که با موافقت بی‌سابقه ایران و پس از گذشت یک سال از ارسال نامه رسمی مبنی بر درخواست کمک، هیچ اقدام ملموسی

انجام نشد. به آقای آمانو و دیگر دوستانم در این سالن یادآور می‌شوم زمانی را که من از دکتر هانس بلیکس، مدیرکل وقت در اواخر دهه ۸۰، برای کمک در تأمین سوخت برای همین راکتور درخواست کردم، او اقدامات جدی فوری را که منجر به دریافت سوخت از آرژانتین شد به انجام رسانید. باید اعتراف کنم که همچنانی دکتر البرادعی حداکثر تلاش خود را برای همکاری انجام داد ولی متأسفانه کشورهای تأمین کننده سوخت در گفتار و کردارشان صداقت نداشتند.

۵- از مدیرکل انتظار می‌رود تا با تلاش زیاد خود از ایجاد استاندارد دوگانه و شرایطی که منجر به تبعیض و محروم کردن یک یا گروهی از کشورهای عضو آژانس، که از عضویت در آژانس منتفع می‌شوند، جلوگیری به عمل آورد. در طول بحث‌های مربوط به تضمین تأمین سوخت، در حالیکه پیشنهادات و قطعنامه‌های همراه با نواقص بسیار به بحث گذشته شده بودند، هیچ‌کس مطلبی از مدیرکل در این رابطه نشنید. این مقطع تاریکی در تاریخ آژانس است که قطعنامه‌هایی در این رابطه خصوصاً در مورد بانک سوخت که حتی در شورای حکام که نماینده تنها یک پنجم از اعضای آژانس است با اجماع به تأیید نرسید. اگر چه این قابل تحسین است که برخی از نمایندگان متعهد به اصول، با وجود فشارهای سنگین سیاسی از سوی ایالات متحده، به این قطعنامه‌ها رأی ندادند، زیرا این قطعنامه‌ها به وضوح ناقض اصل عدم تبعیض و برابری است. نقش و تأثیر دبیرخانه و مدیرکل چه بود؟ تایپ کردن و توزیع آن در میان اعضای شورا!

باید اعلام کنم که برطبق قطعنامه ناعادلانه بانک سوخت آژانس، ایران و برخی از کشورها از استفاده از بانک سوخت آژانس محروم شده‌اند. خوشبختانه، جمهوری اسلامی ایران سال‌ها پیش یک تصمیم درست مبنی بر شروع غنی‌سازی گرفت و بر اساس حق غیرقابل انکار خویش که در NPT محترم شمرده شده است، بدون هیچ وقفه آن را ادامه می‌دهد.

۶- در چندین موقعیت از مدیرکل خواسته شد تا گامهایی را برداشته و نتایج آن را گزارش دهد اما او نادیده گرفته و یا به طور کامل به آن عمل نکرده است. اجازه بدھید تا برخی از آنها را ذکر کنم:

الف. نامه رسمی به مدیرکل در تاریخ ۸ مارچ ۲۰۱۱ در مورد تجهیز کشورهای غیردارنده سلاح هسته‌ای در اروپا به سلاح هسته‌ای و سیستم‌های پرتاب آن، مرتبط با استقرار زرادخانه هسته‌ای ایالات متحده امریکا، که این عمل ناقض کامل تعهدات منع گسترش می‌باشد، فرستاده و خواسته شد:

ذ. «... به تمام کشورهای عضو اطلاع دهد که آیا آژانس اظهاریه‌هایی از محل‌ها و مقدار دقیق مواد هسته‌ای ویژه نظامی در این کشورهای غیردارنده سلاح هسته‌ای دریافت نموده و آیا آژانس چنین اظهاریه‌هایی را راستی‌آزمایی کرده است.»

ن. ... مشخصات فنی و موقعیت استقرار تسليحات هسته‌ای در اروپا، خصوصاً در حوزه کشورهای غیردارنده سلاح هسته‌ای در اروپا، که از قبل تعهدات بین‌المللی در خصوص خودداری از انجام آن را دارند، بررسی نماید.

ن. ... درخصوص عدم پایبندی ایالات متحده امریکا و کشورهای اروپایی میزبان تسليحات هسته‌ای، با وجود تعهدات خود تحت NPT، که بدون شک تهدیدی برای صلح و امنیت جهانی محسوب می‌شود به شورای حکام و همچنین به پنجاه و پنجمین کنفرانس عمومی، گزارش نماید. این عدم پایبندی نیازمند اقدام سریع از سوی شورای امنیت سازمان ملل می‌باشد.»

این موضوع بسیار نگران کننده‌ای است که آقای آمانو این درخواست اقدام را به طور کامل نادیده گرفته است.

ب. در طول نشست شورای حکام در مارچ ۲۰۱۱، اطلاع دادم که شهردار توکیو اظهار نموده است که ژاپن باید سلاح هسته‌ای داشته باشد. با توجه به اینکه ژاپن دارای چندین تن اورانیوم با غنای بالا و پلوتونیوم است، این موضوعی بسیار نگران کننده است. من از آقای آمانو درخواست کردم که این موضوع را بررسی و گزارش آن را ارائه نماید. ایشان این کار را انجام نداده‌اند. من صد درصد مطمئن هستم که اگر شهردار یکی از کشورهای در حال توسعه چنین کاری را انجام داده بود، مدیرکل چندین نامه به کشورهای مربوطه نوشته و چندین مصاحبه انجام می‌داد.

ج. بعد از اینکه روزنامه‌نگار آسوشیتدپرس، آقای جرج جیان، از اطلاعات محترمانه منتشر شده با خبر شدند و اعلام کردند که آنها را از یکی از کارمندان آژانس به دست آورده‌اند، من به طور رسمی از آقای مدیرکل خواستم تا دستور بررسی این موضوع را صادر کند. در پاسخ به درخواست من، مدیرکل بیان داشت که نتیجه یک اشتباہ داخلی تأثیرگذار نبوده‌است. این یک موضوع ساده است، یا روزنامه‌نگار آسوشیتدپرس حقیقت را گفته است، بنابراین مدیرکل باید کارمند خاطری مقررات پرسنلی که اطلاعات محترمانه را افشاء کرده و امنیت ملی کشورهای عضو را در معرض خطر قرار داده است اخراج کند و یا او دروغ گفته است، که بنابراین، او و آسوشیتدپرس باید به خاطر خسارت جدی که به اعتبار دبیرخانه وارد آورده‌اند مورد پیگیری قرار گیرند. از مدیرکل واقعاً انتظار می‌رود تا اقدامی در این مورد انجام داده و گزارش آن را به تمام کشورهای عضو اعلام نماید.

د. عکس‌العمل ضعیف و کند دبیرخانه، خصوصاً مدیرکل به حادثه فوکوشیما بسیار ناالمیدکننده بود. از مدیرکل انتظار می‌رفت تا اطلاعات معتبر از ژاپن بگیرد، آنها را تأیید کرده، سریعاً به کشورهای عضو منتقل کند. نه تنها این توقع قانونی ساده به انجام نرسید بلکه کارمندان فنی بخش ایمنی در موقعیتی نبودند و یا اجازه نداشتند تا در جلسات فنی سوالات را تشریح و پاسخ دهند. همهٔ ما چیزی بیشتر از آنچه از رسانه‌های خبری دریافت کردیم، نمی‌دانیم. بهره‌برداران تاسیسات ژاپنی حاضر در مرکز حادثه، احتمالاً به دلیل وجود اضطراب، قادر به مدیریت حادثه نبودند و انتظار

دربیافت سریع توصیه‌های فنی را داشتند. اما مدیرکل، نه بی‌درنگ یک گروه متخصص برجسته را از آژانس و یا از سراسر دنیا تشکیل داد و نه اینکه بموقع، گروهی را برای کمک آنها به منظور جلوگیری از تشدید بحران به آنجا گسیل نمود. بنابراین ما شاهد انتشار مواد پرتوزا به سراسر دنیا بودیم. خاطرنشان می‌کنم که حتی مدیرکل تا زمانیکه ما در زمان جلسات اصرار کردیم، از CTBTO اطلاعاتی در مورد انتشار مواد پرتوزا از ایستگاه‌هایش درخواست نکرد. دنیا و خصوصاً کشورهای همسایه، این حق را داشتند تا اطلاعات موثق و بموضع از آلودگی که مخاطرات سلامتی برای مردم به همراه دارد را بدست آورند. من بطور خلاصه بیان می‌دارم که نه آژانس و نه ژاپن به رعایت کنوانسیون‌های مصوب پس از واقعه چربوبل، یعنی اعلان سریع حادثه و نیز کمک‌های فوری در صورت وقوع حوادث هسته‌ای، پایبند نبوده‌اند.

مرور دقیق همه گزارشات آژانس در باره ایران اثبات می‌نماید ه تحریم‌ها هیچ تاثیری بر فعالیت‌های هسته‌ای بویژه غنی سازی نداشته است. در مقابل، مصمم شدن و پایداری ایران برای حفاظت از حقوق لاینفک خود تقویت شده است. من مطمئن هستم که فشارهای سیاسی، تحریم، تهدید به حمله علیه تاسیسات هسته‌ای، حملات سایبری و ترور دانشمندان توسط تروریست‌ها، فعالیت‌های هسته‌ای صلح آمیز ایران را متوقف نمی‌کند. در حقیقت حامیان قطعنامه‌های شورای امنیت بویژه ایالات متحده و دو عضو اتحادیه اروپا، مردم خصوصاً بیماران سرطانی را هدف قرار داده اند با مانع شدن از صادرات رادیو ایزوتوپ و خودداری از تحويل سوخت به هواپیماهای مسافربری، اثبات می‌کند که آنها به سلامتی و امنیت مردم عادی توجهی ندارند. دستور کار مخفی این است که دخیل شدن شورای امنیت در امور آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را افزایش دهند و اقتدار آن را تضعیف نمایند. گزارشات نامتوازن بی‌نتیجه مدیرکل قبل از کامل شدن تحقیقات بر مبنای راستی آزمائی مواد هسته‌ای، متسافانه بر اساس اطلاعات فاقد ارزش و اصالت سرویس‌های اطلاعاتی آمریکا و اسرائیل نتیجه گیری می‌شود، این گزارشات سردرگمی و تفاسیر اشتباه را موجب می‌گردد. و توطئه خطرناک را تسهیل می‌کند و ما در کیس سوریه، که بطور کامل در مرحله بعد توضیح خواهم داد، شاهد آن هستیم.

آقای رئیس؛

در ارتباط با مذاکره با ۱+۵، باید بخش مربوطه از نامه دکتر جلیلی، دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران به خانم اشتون را به یاد آورم:

" در پاسخ به نامه مورخ ۸۹/۱۱/۲۲ (۱۱ فوریه ۲۰۱۱) شما برای ادامه گفتگوها، ضمن استقبال از بازگشت شما به مسیر گفتگو، به اطلاع می رساند چنانکه در گفتگوهای ژنو ۳ و استانبول تأکید شد جمهوری اسلامی ایران با بهره گیری از تمام ظرفیت های ملی، منطقه ای و بین المللی خود هم چون گذشته، آمادگی دارد در محورهایی که می تواند موضوع همکاری باشد بر مبنای منطق مشترک و متناسب با آنچه اقتضاء همکاری است، تا نیل به یک توافق همه جانبه و پایدار برای همکاری گفتگو نماید. این ظرفیتی است که در سه سال گذشته جمهوری اسلامی ایران با حسن نیت به طرف های گفتگو ارائه کرد و تعامل صحیح با آن می تواند فرصت های خوبی را برای «صلح، عدالت و پیشرفت» در مناسبات بین المللی را فراهم سازد.